

vil være ærede Medlemmer lige saa bekendt, at der navnlig fra vestjydsk Side blev rejst stærk Modstand mod denne Kvalitetsbetaling efter hollandsk Vægt. Grunden var i de første Aar af Krigssituationen den, at Rugprisen laa betydeligt under Majsprisen, og i de Egne, hvor man da dyrkede Rug af en lavere hollandsk Vægt, vilde dette Fradrag derfor ramme særlig haardt. Jeg tror, at Forholdet i denne Henseende vil ændre sig noget, hvis vi her i Rigsdagen enes om en Pris, der fra alle Sider kan anerkendes som en passende Erstatningspris ved Aflevering af Brødkorn; og selv om vi derved kommer op paa en Pris som den, jeg har nævnt, vil det Fradrag, her bliver Tale om, alligevel ikke blive større, end at der betales en Pris af ca. 40 Kr. for Kornet. Hvis nu den lave Vægt skyldes et for stort Vandindhold, er det ikke mere end ret og rimeligt, at der finder Fradrag Sted — det er et uheldigt System, vi er inde paa, ligefrem at præmiere et stort Vandindhold; thi det virker i det lange Løb fuldkommen demoraliserende; hvis derimod den lave hollandske Vægt hidrører fra — og det er Tilfældet i mange Egne i Jylland —, at Rugen er avlet paa let, skarp Jord, men i øvrigt tørt og godt høstet ganske vist, saa maa man jo sige, at Virkningen er uforskyldt. Det maa imidlertid indrømmes, at en saa lavvægtig Rugheller ikke har den Foderværdi, som den højvægtige Rug har.

Den hollandske Vægt har sine Mangler, det skal indrømmes, men vi har nu en Gang ingen anden Maalestok, der kan anvendes ved de Massebestemmelser, som her udkræves. Vi har kunnet bruge den før Krigen, men vi haaber, der kommer bedre Kvalitetsmaal i Fremtiden. Jeg tror, vi er kommet til det Punkt i Udviklingen, hvor det er nødvendigt at forberede Overgangen til mere frie og naturlige Forhold ved Indførelse af denne Kvalitetsvægt, ikke blot for Landmændenes, men ogsaa for Lagrenes og Købmændenes Skyld, thi den hidtidige Ordning virker demoraliserende i alle Henseender, og det har været medvirkende til, at den, der skulde foretage Rugens Opbevaring, ikke gennem selve Betalingen anspejdes til at foretage den med den nødvendige Omhu.

De Vægttal, som her er bragte i Forslag — ærede Medlemmer vil kunne se dem i Lovforslaget —, er fastsatte under særligt Hensyn til Rugavlerne i Jylland. Der er sat et stor Spillerum i Vægttallene, nemlig fra 114 til 118, saaledes at det, der ligger derimellem, anerkendes for at være almindelig Kvalitet. Dette er maaske ikke helt rationelt, og det var ikke saaledes før Krigen,

men jeg tror, det er rigtigt at tage dette Hensyn. Tallet er i Virkeligheden sat lavt, for det er under Gennemsnittet, men det er rigtigt at tage dette Hensyn til dem, der er tvungne til at avle Rug paa de lette jydsk Jord, netop fordi man der bruger Kornet til Foder, medens andre ønsker at afhænde det til Brødkorn, og fordi man der har de lange Afstande, der virker fordyrende paa Kornet.

Om Enkeltheder i denne Ordning kan der selvfølgelig her forhandles, men jeg vil meget indtrængende henstille til det høje Ting, at man stiller sig velvillig til Indførelsen af en Kvalitetsbetaling ved Omsætningen af vort Brødkorn. Det gaar sikkert ikke an at fortsætte uden at tage det mindste Hensyn til Kvaliteten af det Korn, der kommer frem, og som omsættes fra Landmand til Købmand og fra Købmand til Møller.

Den anden Side af Prisansættelsen, den Side, der vender ud til Forbrugerne, har om muligt en endnu større Interesse. Den Del af Brødet, som vi har foretaget Nedsættelser for i tidligere Aar, har været Rugbrødet, og det er ogsaa rimeligt, at det er Prisen paa dette, som nedsættes i Fremtiden. Vi har hidtil været meget langt nede med Rugbrødsprisen her i Landet. Der skete som bekendt en betydelig Nedsættelse ved Begyndelsen af Høstaaret 1918. I Høstaaret 1917 afleveredes Rugen til en Pris af 18 Kr. 50 Øre, men ved Begyndelsen af Høstaaret 1918—19 blev Prisen nedsat til 6 Kr. 35 Øre. Man kan diskutere om, hvorvidt denne Nedsættelse til 6 Kr. 35 Øre var nødvendig — det var en Pris, som laa betydeligt under Prisen før Krigen —, men der er ingen Tvivl om, at Nedsættelsen fandt Sted ud fra de bedste Bevæggrunde, idet Hensigten var at raade Bod paa den Dyrtid og den Nødstilstand, der var her i Landet. Som bekendt var det ogsaa en Nedsættelse, som alle Partier gik med til. Samtidig var man dog ogsaa enig om, at denne Pris burde stige jævnt og langsomt, saa at man kunde komme op — jeg vil ikke sige i Retning af Verdensmarkedets frie Pris, men til en Pris, der var mere overkommelig for Statshusholdningen. Senere forhøjedes Prisen noget. Den steg den 15. November 1918 til 7 Kr. 30 Øre, i Sommeren 1919 steg den yderligere til 10 Kr. 60 Øre, og for hele det indeværende Høstaar har den været 15 Kr., altsaa stadig lavere end i selve Krigsaaret 1917.

Jeg antager, de fleste vil anse det for rimeligt, at denne langsomme Stigning ogsaa fortsættes i det kommende Aar. En Stigning af 5 Kr. pr. 100 kg Rug, hvilket